

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvgensis Ecclesiæ, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniæ Agrippinæ, 1657

XIII. De Sacramento Poenitentiae, & casibus reservatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

bis, cæteri autem Clerici semeū ut minimum ad sacram Communionem accedant; ut fiant participes omnium bonorum, timentium Dominum & custodientium mandata ejus.

In feria autem quinta Cœnæ Domini, omnes & singuli Clerici, etiam in Cathedrali Collegiatave Ecclesia dignitatem vel Canonum obtinentes, etiam si ordinis Sacerdotalis sint, in solemni sacrificio Missæ, quod illo die in illa Ecclesia celebrabitur, Communionem ex manibus celebrantis fumantr, illis dumtaxat exceptis, qui alio in loco, eo die, ad celebrandum obligati existunt.

Vagos autem & ignotos Sacerdotes in Nostra Diœcesi, ex Decreto S. Concilii Tridentini, Missas celebrare nolumus, nisi Nostra vel Vicarii Nostri inquisitione & admissione prævia, & Ordinationum literis exhibitis. quos etiam in consortio Presbyterorum Novitiorum, ultra mensis spaciū, tolerari prohibemus, nisi testimonialibus proprii Ordinarii, à cuius Diœcesi discesserunt, visis.

Quod ad fidelem populum & debitam Communionis frequentiam attinet, ex voto sacri Concilii optamus, eundem in singulis Missis, non solum spirituali affectu, sed Sacramentali etiam Eucharistiae perceptione, communicare, aut saltem ad sumendum Christi Corpus celebrioribus festis, adduci, ac per Parochos verbo & exemplo ad id invitari.

In sua autem Ecclesia, sacro Paschatis festo, quemlibet Parochianum ad communionem accipiendam obligatum esse, generalis Ecclesiæ præceptum est; ac Nos, ne ullus alia in Ecclesia quam propria, sine causa à Nobis vel à Nostro Vicario, vel Parocho, approbata, eandem prædicto festo recipere presumat, inhibemus; ac contumaciter Ecclesiam ingredsum, Ecclesiasticæ sepulturæ interdictum in Parochiali Ecclesia denuntiari faciemus, nomine descripto & ad Cathedralis ac Parochialis Ecclesiæ valvas affixo, qui si in contumacia sua perseveraverit, in eum præterea, prout juris est, animadvertemus.

Ad audiendum autem Sacrum, omnes & singuli, Dominicis & Festis diebus, sub peccati mortalis reatu, obligati sunt; ac, ne familia per suos dominos eo die ad audiendum impediatur, sedulo moneantur.

Neve propter Sacerdotum incuriam divina excandescat gravius indignatio, mandando præcipimus, facro sanctam Eucharistiam in loco singulari, mundo, bene signato, semper honorifice esse collocandam & custodiendam; Hostiæ salutari, tam in publica via, quam inter Misericordiarum solemnia, reverenter inclinando in genua, honorem debitum exhibendum; sicut &, superimposito mundo velamine, honorifice ante pectus, cum omni reverentia & timore, lumine semper præcedente, ad infirmum esse ferendam, & reducendam.

Curetur vero diligenter, ut in administratione hujus Sacramenti, sicut & Extremæ unctionis, cubiculum expurgatum decenterque sit compositum, ac mensa aliqua, linteo mundo instruta, nec non cruce, luminaribus, vasculo aquæ benedictæ, instruta inveniatur, in quo venerabile Sacramentum ponî possit, subfratto Corporali.

Aegrotum autem Parochus ita constitutum inveniens ac vi morbi affectum, ut pro eo tempore Sacramentum ei rite ministrari non possit, prævia oratione & benedictione, si id infirmus petat, ostendat Sacramentum adorandum.

DECRETVM XIII.

De Sacramento Pœnitentia, & casibus reservatis.

M Vtplex misericordia Dei, ita lapsis subvenit hominibus, ut non solum per Baptismi gratiam, sed etiam per Pœnitentia medicinam, spes vita reparetur æternae, potestate à mediatore Dei & hominum, Iesu Christo, tradita Sacerdotibus, quando, insufflando in discipulos, dixit: Accipite Spiritum sanctum; quorum remiseritis peccata, remittuntur, &c, quorum retinueritis, retenta sunt. Quibus verbis tam perspicuis potestatem remittendi & retinendi peccata, ad reconciliandos fideles, post baptismum lapsos, Apostolis & eorum legitimis successoribus fuisse comunicatam, universorum Patrum consensus semper intellexit.

Sacramenti autem hujus forma est: *Ego te absolvō ab omnibus peccatis tuis.* Quibus quidem verbis et si, usi laudabili Ecclesiæ, preces aliae adjungantur, nec tamen ad formæ essentiam spectant, neque ad ipsam Sacramenti administrationem necessariae sunt, ut Pœnitentis actus, nempe contritio, confessio, & satisfactio; contritio in corde, confessio in ore, & satisfactio in opere.

Confessio, post Baptismum, ad salutem ita est necessaria, sicut nondum regeneratis Baptismus ipse. Quæ integra facienda est, adjunctis omnibus circumstantiis quæ speciem peccati mutant, cum expressione qualitatis criminis, in loco, in tempore, in perseverantia, in varietate personæ, & quali hoc intentione fecerit, & in ipsis vitiis multiplice executione ac modo. De quibus omnibus pœnitentes instruere, adhortamur Parochos, ac eos etiam in ipsa confessione, tam cauta discretione interrogando, adjuvare si opus est, ut peccata non doceantur sed inquirere cognoscantur.

Pari discretione invigilant circa salutarium pœnitentiarum injunctionem; cum Sacerdotum & Parochorum officium sit, secundum suggestionem spiritus & prudentiam, convenientes satisfactiones injungere.

Cura-

*Ioan. 20.
v. 22.
Matt. 16.
v. 19.
Trid. seqq.
14.c. 1.6.
Ibid. can.
1. c. seqq.*

*Trid. seqq.
14. can.
4.*

Curatorum nemo mulieres, nisi ex causa necessaria, ante solis ortum, vel post ejus occasum, & non alibi quam publice in Ecclesia, in sedibus, in quibus tabella inter Confessorem & penitentem interjecta sit, audiat.

Id etiam, quod ad maiorem hujus Sacramenti reverentiam spectat, ut nunquam Curatus sine superpelliceo & stola confessionem excipiat, vehementer cupimus.

Sicut & ipsum fidelem populum per Parochos saepius edoceri, qua pietate, qua frequentia, & cum quanta præparatione, in spiritu humilitatis & animo contrito, ad confessio nem accedere debeat.

Infringant etiam suæ curæ commissos, ne unquam rem arduam & difficultem, maximè cum mortis periculo conjunctam, sine prævia confessione aggrediantur; quòd, tanto Sacramento corroborati, spe erectiori fiant, rei bene ferendæ.

Et, cum inanis poenitentia sit, quam saepius culpa coquinat, & vulnus iteratum sanetur tardius, sìque canis reversus ad vomitum, poenitens ad peccatum: hinc poenitentes moneantur sedulo, ut de cetero non solum à vitiis abstineant, sed etiam virtutes, Christianæque vitæ officia, opera, & actiones, cum Christiani nominis splendore congruentes, suscipiant ac præstent, majoresque in via Domini progressus in singulos dies adhibeant.

Curati, diligenter invigilent, ne extra mortis periculum eos absolvant, quibus facultas est aliena restituendi, vel legata, ad pias causas facta, persolvendi; sicut nec eum qui in iudicio fallum testimonium in detrimentum tertii dedit; nisi prius, dato damno, quatenus id sarciri poteris, & violatae existimationi satisfecerint.

Debitâ etiam diligentia conscientiam examinent singulorum, qui fœnerantur & ini quis contractus exercent; ac in his casibus, non nisi prævia restitutione aut satisfactione, neve aliter quam ex prescripto Canonum, absolvant.

Causa, summo Pontifici & Nobis quavis ratione reservatos, probe sciant, ne quid, per incuriam, indebitæ facultatis sibi assument.

In confessionibus excipiendis, animadver tant, ne minimam quidem avaritiae de se suspicione præbeant. Adeoque poenitentia pecuniaria imposta, ne erogationem istius si bi ascribant, potius in pietatis opera distribuatur, ipsis curent.

Imprimis autem & ante omnia, sub Nostra severa indignatione & animadversione mandamus, ne ullus Sacerdos, sive secularis sive regularis, confessiones quorumcunque audire præsumat, nisi, examine prævio, à Nobis aut Nostro Vicario generali, in scriptis approbatus fuerit; mortis dumtaxat casu excepto.

Confessionis sigillum tutissimâ & strictissimâ habeatur in custodiâ; ita ut ne quidem verbo, signo, nutu, aut alio quovis modo, peccatum etiam veniale levissimum confitentis prodatur; sub penitentia in Canonibus comprehenis; memores semper istius dicti sancti Augustini: Nihil minus ficio, quam quod ex confessione scio.

Insuper, quia nonnulla sunt quæ autoritati & eminentiæ Pontificali, nonnulla, & sâne quamplurima, quæ, de jure, Episcopali foli citudini reservata sunt ac alias de facto reservata Nobis volumus; ad Confessariorum notitiam de jure magis pervia ac ipso facto Nobis reservata subjecimus.

*Trident.
sess. 14.
can. 11.*

Casus Clericorum, Nobis reservati.

FOrnicatio cum filia spirituali, sive Confessionis.

Concubinatus publicus.

Confessionis revelatio.

Furtiva suscepit facrorum Ordinum sine debita licentia & dimissorialibus ab alieno Episcopo; aut cum notatus censuris quispam Ordinem suscipit, aut sine Ordinibus cele brat, ministrative.

Casus Laicorum, reservati Nobis.

Matrimonium, contractum cum alia, conjugie adhuc vivente, scienter aut clandestine, non servata forma Concilii Tridentini.

*Concio
Trid. sess.
24. cap. 1.*

Machinatio in mortem conjugis, morte secuta.

Casus Clericorum & Laicorum communes, reservati Nobis.

Homicidium voluntarium, facto, præcepto, consilio, vel consensu deliberato, commissum.

Sacrilegium in re, vel in persona.

Incestus cum consanguineis & affinibus, in *Ibid. c. 44* gradu, à Concilio Tridentino definito.

Adulterium.

Raptus.

Procuratio abortus vel sterilitatis.

Incendium Ecclesiarum, domorum, aut segregatum, malitiosa factum.

Pollutio Ecclesiæ, Coemiterii, sanguinis vel feminis effusione.

Violatio libertatis & immunitatis Ecclesiasticae.

Item beneficium, sortilegium, divinatio, incantatio, cum pacto dæmonis expresso vel implicito; & abusus Sacramentorum & sacramentorum rerum ad superstitiones & artes magicas.

Ab his casibus, si quis Confessarius cuiusvis Ordinis, sine facultate, scripto à Nobis

X 2 data,

data, aliquem absolvere attenterat, excommunicationis poenam ipso facto subeat. Alias, in casibus, sanctae Sedi Apostolicae reservatis, occultis tamen dumtaxat, autoritate & decreto S. Tridentini Concilii, Nos & Vicarius Noster absolvemus, & dispensabimus.

Finaliter, confessionis frequentiam quod attinet, ea sub pari lege continetur, qua Eucharistiae; ac sub iisdem decretis, quae continentur titulo praecedenti.

D E C R E T V M X I V .

De Sacramento Extreme unctionis.

Viversali, Ecclesiae, Apostolorum, & sanctorum Patrum, traditione, ex divi Iacobi Apostoli sententia, sacra Extrema unctione semper habita est Sacramentum vere ac proprium dictum, quo, migraturis ex hac vita, Oleo salutis, & fidei oratione, augetur robur contra hostes invisibles.

Cujus Sacramenti vim & utilitatem, tam ad animae salutem, quam ad corporis valetudinem, ex Catechismi Romani doctrina ut populo, & maxime ac semper aegro, Parochus ostendat & manifestet, monemus.

Pro reverentia Sacramenti, volumus, ut semper id, stola & superpelliceo induitus, administret, & non aliis Sacerdos, quam Parochus, aut ab eo substitutus. Caveat is vero, ne, in eo ministrando, negligentiam ullam aut morae culpam admittat; alioqui Nostra animadversione punietur.

Quoad fieri potest, aegroto, dum integris adhuc sensibus est, ministreret.

Et, sicut ministrare debet adultis, periculis aegrotantibus, propeque moribundis, senio confectis, etiam non aegrotis in diem morituris; ita e contrario, ministrare non debet pueris, rationis usu carentibus, mulieribus in partu laborantibus, ad bellum proficiscientibus, navigantibus, peregrinantibus, & mox ultimo supplicio afficiendis.

Sacramento ministrato, dum aeger sensuum usum non amisit, studeat, eum brevibus, suavibus & ardentibus verbis ad spem de divina misericordia concipiendam adhortari; ac, cum prope moribundus est, non desistat, in illius animae commendatione, cum pietate, statas, religiosas, sanctasque preces recitare.

Si per errorum alio Oleo, quam quod infirmorum est, ad aegrotum ungendum usus fuerit, etiam si Chrismatis aut Catechumenorum sit, ut errata emender, Olei facti, quod proprio infirmorum est, readhibeat unctionem, ac Sacramenti formam iteret, moneamus.

Ac, si contigerit, aegrum, dum sacro Oleo inungitur, extremum spiritum emittere, Parochus ungere desistat, & si morbi vis de re-

pente illum opprescit, ita ut dubitetur, vivus an mortuus sit, hac conditione in ungendo utatur: *Si es vivus, per istam sanctam Unctionem &c.*

Eximatur quoque erronea illa, ac pernicioса imaginatio ē mentibus fidelium, qua, se citius morituros, putant, si inungantur: ac, ne haec opinione, vel negligentia, Unctionis Sacramentum impediatur aut differatur, diligenti cura Pastores invigilent, &, spontanea visitatione infirmorum, malo huic obviare studeant. Medici etiam, post triduum infirmitatis, ab omni cura infirmorum abstineant, & non aliter ad medelam se intromittant, nisi constituto, quod infirmi ad minus confessi & communicati fuerint.

D E C R E T V M X V .

De Sacramento Ordinis.

IN novo Testamento, post Christum Domini minum, à Petro Sacerdotalis cœpit ordo; ac, ipso & cæteris Apostolis, eadem ac pari privilegio honoratis, decedentibus, ministerium ipsum Episcoporum ac Sacerdotum, legitima interveniente consecratione, continuatum est perpetua successione, habita semper diligentie & accurata in ordinandorum æatem, vitam, & mores, inquisitione.

Ac ne, quod absit & indecorum nimis est, sanctum Sacerdotium, ac ipsa sacra, irreverenter administrare invenientur, qui ignorant se ipsis gubernare circa ordinandos ac eorum ingressum; sacris Conciliis & Canonibus, diligenti cura, plurima salubriter constituta sunt, quæ nos innovando subjecimus, ac stricte observanda esse præcipimus.

In collatione primæ Tonfuræ, initiandus edoceat ac fideli Episcopo faciat, se legitimo matrimonio natum, aut, ob natalium impedimentum, secum dispermatum; origine, domicilio decennali, vel alia quavis legitima ratione Diœcesanum; aut à suo Episcopo dimissum; sacri fluminis unda renatum; unctione Chrysostomatis confirmatum, ac septennio maiorem; insuper de vita & moribus, Parochi ac Magistri testimonio; sicut & de spe, se in Clericalis Ordinis dignitate permansurum.

Pot primam Tonfuram initiandus generaliter majori minorive Ordine, ad eundem non admittatur, quin, præter præscripta, fidem imprimis Episcopo faciat; de prima Tonfuræ, aut Ordine proxime suscepito; de habitu Clericali, secundum modum in Provincialibus ac Synodalibus decretis præscriptum, post Ordinem proximum à se continue gestato; de confessione & communione frequenti. Alias, Subdiaconatum aliumve sacram Ordinem suscepturnus, præter prædicta, fidem faciat, denunciationem de se, secundum normam & formam